

Een kijkje achter de schermen bij
 gerechtsdeurwaarder Tempelman – de Niet

‘Iedereen is de klos’

Het aantal huishoudens met schulden groeit. Ruim 1 op de 6 Nederlanders (17,2 procent) heeft schulden. Dit blijkt uit onderzoek van het ministerie van Sociale Zaken, van begin dit jaar. Dat het hierbij allang niet meer gaat om niet-willers, maar ook veelal om niet-kunners werd mij duidelijk toen ik onlangs een dag met Wilma van Unen, eigenaresse van Tempelman – de Niet Gerechtsdeurwaarders uit Tiel op pad ging.

Met haar torenhoge hakken en supervrouwelijke kleding is Wilma absoluut niet de vrouw die je achter dit beroep zou verwachten. Toch staat zij al jaren haar mannetje in dit wereldje, waarin met name mannen werkzaam zijn. Wat is haar drijfveer en wie zijn de mensen waarmee zij in haar dagelijks leven te maken krijgt?

Terwijl we in haar auto onderweg zijn naar onze ‘standplaats’ voor vandaag Culemborg, praat ze meteen al honderduit. “De gevallen zijn absoluut schrijnender geworden”, antwoordt ze wanneer ik vraag of de crisis voelbaar is in haar vak. “Zo zie je bijvoorbeeld veel ondernemers die niet betaald worden en daardoor zelf hun rekeningen niet meer kunnen betalen, maar ook hogeropgeleiden met een eigen huis, jongeren en ouderen. Iedereen is de klos.”

CVZ

In Wilma’s mapje van vandaag zitten onder andere verkeersboetes van het CJIB en aankondigingen van verkoop van roerende zaken. Opvallend is dat zo’n 60 procent van alle brieven vandaag het College voor Zorgverzekeringen (CVZ) betreft. Ze legt uit dat je hierin terecht komt wanneer je een betalingsachterstand hebt van zes of meer maandpremies bij je zorgverzekeraar. Het bedrag dat betaald moet worden aan het CVZ is inclusief een boete van 35%. Voor sommige mensen blijkt dat nauwelijks meer op te brengen. De eerste persoon waarbij we aanbellen voor een brief van het

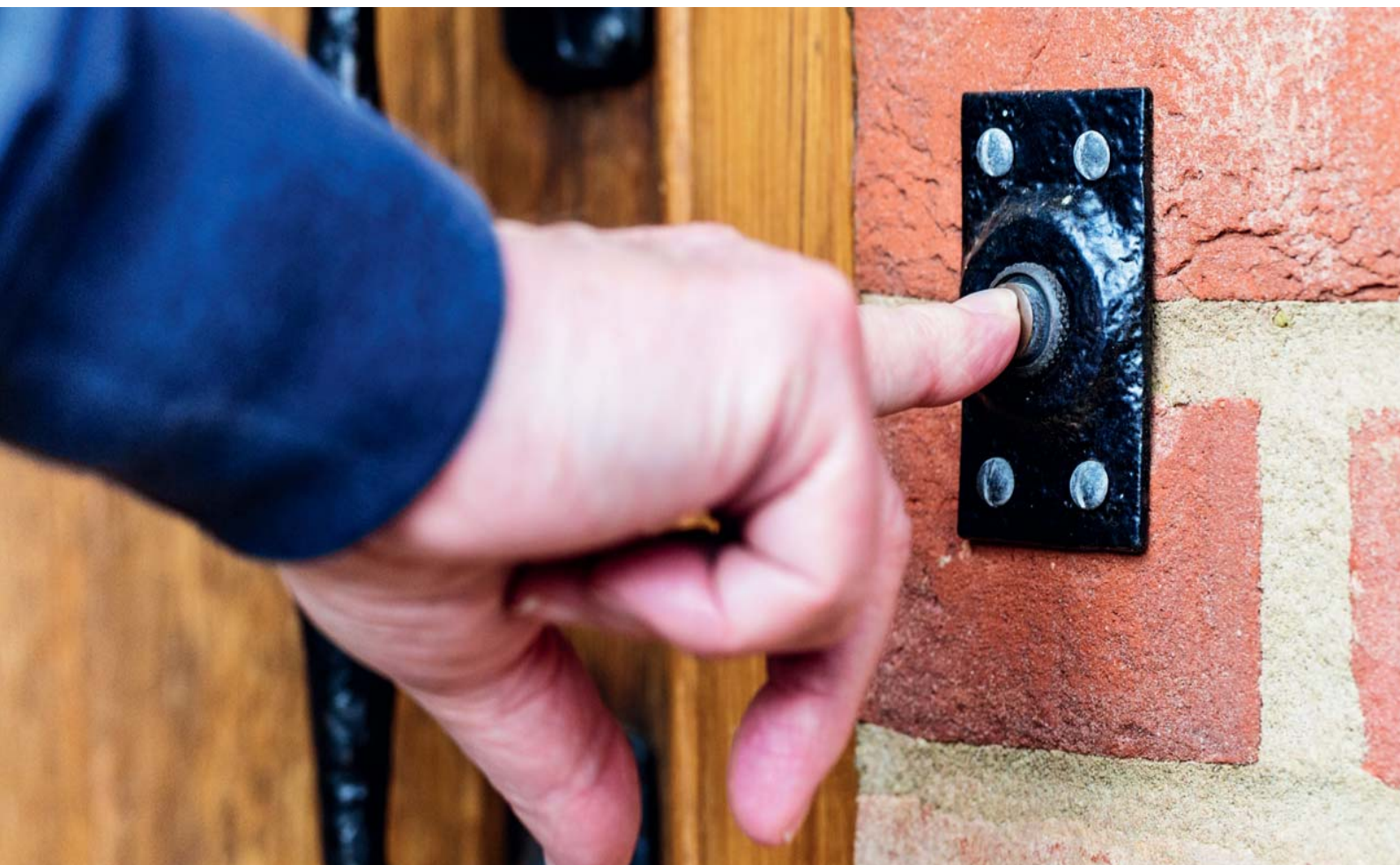
CVZ, is niet thuis. “Heel erg jammer”, verzucht Wilma. “Ik tref liever de mensen thuis aan, aangezien ik ze dan precies uit kan leggen wat hun rechten en plichten zijn. Ik zie mezelf als onafhankelijke juridische gewijzer en vind dat je als deurwaarder er moeite voor moet doen om de mensen te spreken. Iedereen moet kunnen begrijpen wat er staat in de brief die je langs komt brengen. Anders kun je net zo goed bij de post gaan werken.”

Onvoorziene tegenslagen

Het volgende adres betreft een huurachterstand van ruim € 800,-. Een jonge vlotte man van rond de dertig doet de deur open. “Wanneer je dit bedrag gewoon voldoet, komt de zaak niet voor”, legt Wilma op rustige toon aan hem uit.

Wilma van Unen, eigenaresse van Tempelman – de Niet
 Fotografie: Raphaël Drent

Vervolgens passeren we huishoudens van diverse pluimage. Dertigers, gezinnen met jonge kinderen, maar ook ouderen. Ook de qua wijken betreft het niet louter achterstandswijken. Flats, rijtjeshuizen, maar ook 2-onder-één-kapwoningen komen voorbij. “Ik veroordeel niemand en zeg altijd dat iedereen schulden kan krijgen”, beredeneert Wilma. “Onvoorziene tegenslagen, zoals een scheiding, een ziekte of ontslag kunnen ervoor zorgen dat iemand in deze situatie terecht komt.”

Bij het volgende adres waar we aankomen, doet een vrouw van middelbare leeftijd druk bellend open. Wilma wijst zwijgend op haar papieren. “Ik probeer mijn werk op een discrete manier te doen. Deze mevrouw heeft er niets aan als de persoon aan de andere kant van de lijn hoort, wat ik kom doen”, vertelt ze later in de auto.

Wilma spreekt hiermee het beeld dat de meeste mensen hebben van deurwaarders tegen. Intimidatie komt niet in haar woordenboek voor. Op mij maakt ze juist een betrokken en meelevende indruk. Met iedereen gaat ze respectvol en integer om. Zo slaat ze even later een arm om een oudere dame heen, die er helemaal doorheen zit, wanneer ze een brief van het CVZ van Wilma krijgt. “Hoe kan ik dit nu betalen als ik mijn zorgpremie al niet eens kan voldoen. Ik kom op deze manier alleen maar verder in de schulden!”, roept de vrouw vertwijfeld uit. “Ik kan het helaas niet mooier maken dan dat het is”, zegt Wilma. “Maar bel ons kantoor en we gaan samen naar een oplossing kijken.”

Paritas Passé

In de auto uit Wilma haar zorgen over schuldenaren die voor hun levensonderhoud op een besteedbaar bedrag onder de beslagvrije voet terecht komen. “De Hogeschool Utrecht en de Landelijke Organisatie Sociaal raadslieden hebben in opdracht van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders onderzoek gedaan naar ongelijke incassobevoegdheden en de gevolgen daarvan voor de schuldenaar. Het rapport Paritas Passé vormt daarvan het resultaat. Wij willen dat de overheid mensen met schulden beter gaat beschermen. Mensen met schulden zakken nu steeds vaker onder het bestaansminimum.”

Volgens haar komt dit doordat de regels rond het innen van schulden te ingewikkeld zijn. “Ook ontbreekt het aan controle op de manier waarop schuldeisers hun schulden innen. Schuldeisers zetten alles op alles om zo veel mogelijk van hun vorderingen te incasseren. Ze laten weinig mogelijkheden onbenut om beslag te leggen. In het onderzoek wordt uit de doeken gedaan hoe mensen met schulden de dupe worden van een woud aan regels en de verschillende bevoegdheden die schuldeisers hebben. Onlangs hebben we het onderzoek aan de Tweede Kamer aangeboden. Het wordt tijd dat er iets gebeurt.” ■